

Snuitweetjes: de Chinese neusslang

De Chinese neusslang (*Deinagkistrodon acutus*) is een slang uit de familie adders en de onderfamilie groefkopadders. De wetenschappelijke naam van de soort werd voor het eerst voorgesteld door Albert Gunther in 1888.

Arend Schot
Faculteit Diergeneeskunde, Universiteit Utrecht

De Nederlandstalige naam neusslang is te danken aan het opvallende uitsteeksel aan de voorzijde van de kop. Ook de wetenschappelijke soortaanduiding *acutus* verwijst hiernaar en betekent vrij vertaald 'scherp' of 'gepunt'. De Chinese neusslang komt voor in delen van Azië en leeft in de landen China, Taiwan, Vietnam en mogelijk ook in Laos.

Het belangrijkste zintuiglijke orgaan van slangen is de reukzin. Slangen ademen door de neusgaten, maar ruiken niet met hun neus. Slangen hechten geurdeeltjes aan hun tong, die permanent vochtig is, zodat de deeltjes blijven plakken. De slang 'kwispelt' met de tong om zo meer geurdeeltjes op te vangen, wat tongelen wordt genoemd. Door zijn tong weer in zijn bek te trekken, brengt hij de geurmoleculen naar een orgaan bovenin zijn bek: het orgaan van Jacobson. Het orgaan van Jacobson analyseert de geurdeeltjes, zodat de slang kan bepalen of er een prooi dan wel een vijand in de buurt is. In tegenstelling tot de meeste dieren wordt de tong dus niet gebruikt bij het doorslikken van voedsel of om te proeven, maar om te ruiken. De tong heeft, ondanks de zwarte of soms felle rode of blauwe kleuren, niets met giftigheid of het toedienen van gif te maken.

Om zich in hun omgeving te kunnen oriënteren maken slangen gebruik van de tastzin door middel van tastzintuiglijke puntjes op de schubben. De visuele waarneming door de ogen speelt eveneens een rol bij de zintuiglijke waarneming, al kunnen slangen niet zo goed zien. Slangen hebben namelijk, in tegenstelling tot zoogdieren, geen irisspier en geen retractorspier van de oogbol. Slangen hebben over het algemeen een visueel bereik van een paar meter en kunnen geen statische objecten onderscheiden, alleen bewegende objecten. Slangen kunnen doen alsof ze dood zijn als ze worden aangevallen. Ze laten ook wel stinkende gassen uit hun anus komen om vijanden op afstand te houden. Met deze eigenschap hebben slangen toch nog iets met de mens gemeen.

Bronnen

1. Peter Uetz & Jakob Hallermann, The Reptile Database-*Deinagkistrodon acutus*
2. Erst-Nachzucht von *Deinagkistrodon acutus* (Gunther, 1888)
3. Bernhard Grzimek, Het leven der dieren, Deel 4: Reptielen. Verslag AG (1971), pagina 576.